
Heer Bommel ziet sterren

Volledige tekst van de OpenHuis-lezing door Willem Venerius op 12 februari 2011

'Van het concert des levens, krijgt niemand het program.'

Als rechtgeaard dwarsdenker vraag je dan: O nee?

Het aardige van een geboortehoroscoop is, dat het jouw program des levens kan zijn.

Maar wat is een geboortehoroscoop eigenlijk?

Veel astrologen antwoorden op die vraag: "De horoscoop is een blauwdruk."

Je lot kan er uit gelezen worden, en je karakter eveneens.

Dus moeten die twee samenhangen. Dat is het grondaxioma van de astrologie.

"Zo boven zo beneden," vatte men dat vroeger cryptisch samen.

Ik heb dat vertaald als: Zo buiten, zo binnen.

Wat je innerlijk verdringt, komt als lot naar je toe.

Maar evengoed: wat je in de buitenwereld ervaart, wierspiegelt je eigen innerlijk.

De horoscoop kan je daar goed bij helpen. Je bent bevoorrecht, als je die kunt lezen.

Mijn definitie van de geboortehoroscoop is dan ook:

Je geboortehoroscoop is je taakbrief. Je levensmissie.

En tegelijk is je geboortehoroscoop je gereedschapskist.

Alles wat je nodig hebt in dit leven, zit erin. Precies op maat.

Er is er maar één die met exact dit gereedschap precies deze ene speciale missie kan volbrengen: dat ben jijzelf!

Laat ik die taakbrief en gereedschapskist toelichten aan de hand van het karakter, het leven en de lotgevallen van Marten Toonder en zijn horoscoop.

Marten Toonder is de godfather van de stripkunst in Nederland.

Zijn bekendste creaties zijn heer Bommel en Tom Poes.

Maar hij veel meer strips en ander werk gemaakt. Midden jaren 50 leverden de door hem opgerichte Toonder Studio's 19 dagstrips, films en vele reclame-uitingen.

MT deed niet alles in zijn eentje, dat gaat de krachten van één mens te boven. Maar hij had wel de regie; en hij was een strenge leermeester.

In veel van de 177 verhalen van Tom Poes en Olivier B. Bommel zit veel meer diepgang dan geamuseerde doch onoplettende lezertjes doorhebben. Slechts weinigen weten, dat Toonder veel occulte

of esoterische, of zo u wilt spirituele elementen in zijn verhalen heeft verwerkt. O.a. de I Tjing speelt een rol in enkele van zijn verhalen.

Daar heb ik een boekje over geschreven, dat in 2007 boekje is verschenen bij Synthese, "Heer Bommel en het para-abnormale".

De persoon Marten Toonder.

Wanneer astrologen willen weten, wie iemand werkelijk is, gaan ze geen dieptepsychologisch gesprek aan met diegene, maar vragen ze meteen naar de geboorteplaats en -tijd. Dat deed ik in 1982 dus ook. De geboorteplaats Rotterdam was snel achterhaald. Die lag gewoon op 51°55 NB, 4°30 OL. Om de geboortetijd te achterhalen richtte ik mij tot de Dorknopers der gemeente Rotterdam. Tot mijn verrassing kreeg ik zonder problemen na betaling van de leges ad f 2,50 het "Uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand" nummer 4465, houdende het bewijs dat MT volgens de aangifte door zijn vader, van beroep stuurman, geboren is

op 2 mei 1912 om 6.00 uur des ochtends.

Meteen heb ik op basis van die gegevens de horoscoop getrokken.

Joop Bökkerink maakte daar een leesbare tekening van en ik drapeerde er wat astrologisch jargon omheen, zodat er een aardig artikel voor het kritische en toen toonaangevende astrologische blad Spica ontstond.

Nauwelijks was mijn pennevrucht verschenen, of de eerste kritische brief lag al ten burele van de redactie.

Die kwam niet van van de eerste de beste... maar van Jan Gerhard Toonder, de broer van MT, die al jong het pad van boekenschrijver was opgegaan en daarmee aanzienlijk succes had, maar ook een kenner van de astrologie was en daar samen met John Anthony West een heel goed boek over heeft gemaakt: "Het astrologisch argument."

Jan Gerhard Toonder kwam in zijn ingezonden brief met een andere geboortetijd dan het Uittreksel vermeldt. Uiteraard vroeg de redactie om toestemming, deze brief te publiceren. Je bent tenslotte een serieus blad, nietwaar?

Jan Gerhard Toonder schreef in Spica in september 1983:

"Waarde heer Venerius, veroorloof mij een enkele opmerking bij uw hoogst interessante artikel over mijn broer Marten in Spica jg. 7, nr. 1. Zoals helaas maar al te vaak voorkomt is zijn geboorte-uur destijds bij de burgerlijke stand niet nauwkeurig genoteerd. Volgens mijn moeder was het 5.20 uur v.m. - een verschil van maar liefst 40 minuten, waardoor de Ascendant tussen 29° en 30° Taurus zou komen, met een MC ca. 26° Capricornus.

Voor uw beschouwing, die zich voornamelijk bezighoudt met belangstelling en aanleg voor occultisme - voornamelijk uit de aspecten gelezen - maakt dit niet meteen een belangrijk verschil, maar wie mede door uw geschrift tot een nadere analyse wordt aangezet zijn de afwijkingen wel zeer groot. Het deduceren van het juiste ascendants-teken uit gedrag en uiterlijk wordt bemoeilijkt doordat enerzijds, bij een Gemini-as, Zon en sterk geaspecteerde Saturnus in Taurus tóch een belangrijke rol spelen, terwijl

anderzijds, bij een Taurus-as, het eerste huis grotendeels door Gemini wordt ingenomen, wat niet zonder gevolgen blijft.

Waarneming van de effecten van transits en secundaire directies doen vermoeden, dat de ware geboortetijd in elk geval aanzienlijk voor 6 uur is geweest - waarschijnlijk vóór 5.40 uur, dus met Uranus in 10. Het optreden van oogklachten op bepaalde tijden wijst in elk geval op een gevoeligheid van 29° Taurus, terwijl ca. 21° Leo als cusp 5 (Placidus) aannemelijk lijkt. Weliswaar is 21° Leo voor transits enz. in elk geval een moeilijk punt (vierkanten Maan en Saturnus), maar de daarbij ondervonden problemen blijken vaak verband te houden met de eigen kinderen.

In verband met interesse voor occultisme enz. is een cusp 8 in Sagittarius misschien ook wel belangwekkender dan een in Capricornus. Er valt hierover uiteraard nog wel meer te zeggen en te denken. Maar hoe dan ook: de opgave van de burgerlijke stand blijkt maar al te vaak een God-zegene-de-greep te zijn, terwijl ik, na zowel de man als zijn gesternte langdurig gade geslagen te hebben, geneigd ben om te wedden op het geheugen van mijn moeder. Met vriendelijke groet, Jan Gerhard Toonder."

Terzijde: Onlangs ontdekte ik, dat de zoon van MT, Onno, en eveneens een verdienstelijk doch dwars astroloog, de geboortetijd van zijn vader kennelijk nog wat scherper heeft bepaald op 5.22 uur, zoals blijkt uit een publicatie in het blad Sterrentijd van Selma Schepel en de Amsterdamse Salon.

Een analyse van de Spica-brief van Jan Gerhard Toonder leert, dat deze zes opmerkelijke uitspraken bevat:

- 1) Uranus staat in 10, niet in 9
- 2) er is een gevoeligheid van 29° Taurus, wat duidt op oogklachten
- 3) cusp V (Placidus) is 21° Leo en krijgt exacte vierkanten van Maan en Saturnus
- 4) cusp 8 in Sagittarius is waarschijnlijker dan in Capricornus
- 5) de opgave van de burgerlijke stand is een "God-zegene-de-greep"
- 6) Jan Gerhard heeft "zowel de man als zijn gesternte langdurig gadeslagen"

Laten we die zes punten eens onder de loep nemen.

Punt 1.

Uranus in 10 is, zo te zien, ongeaspecteerd. In combinatie met de Zon en Saturnus in 12 denk je meteen aan titels van bBommelboeken zoals

"Mijn eigen eenzame weg" en "Een heer moet alles alleen doen".

Punt 2.

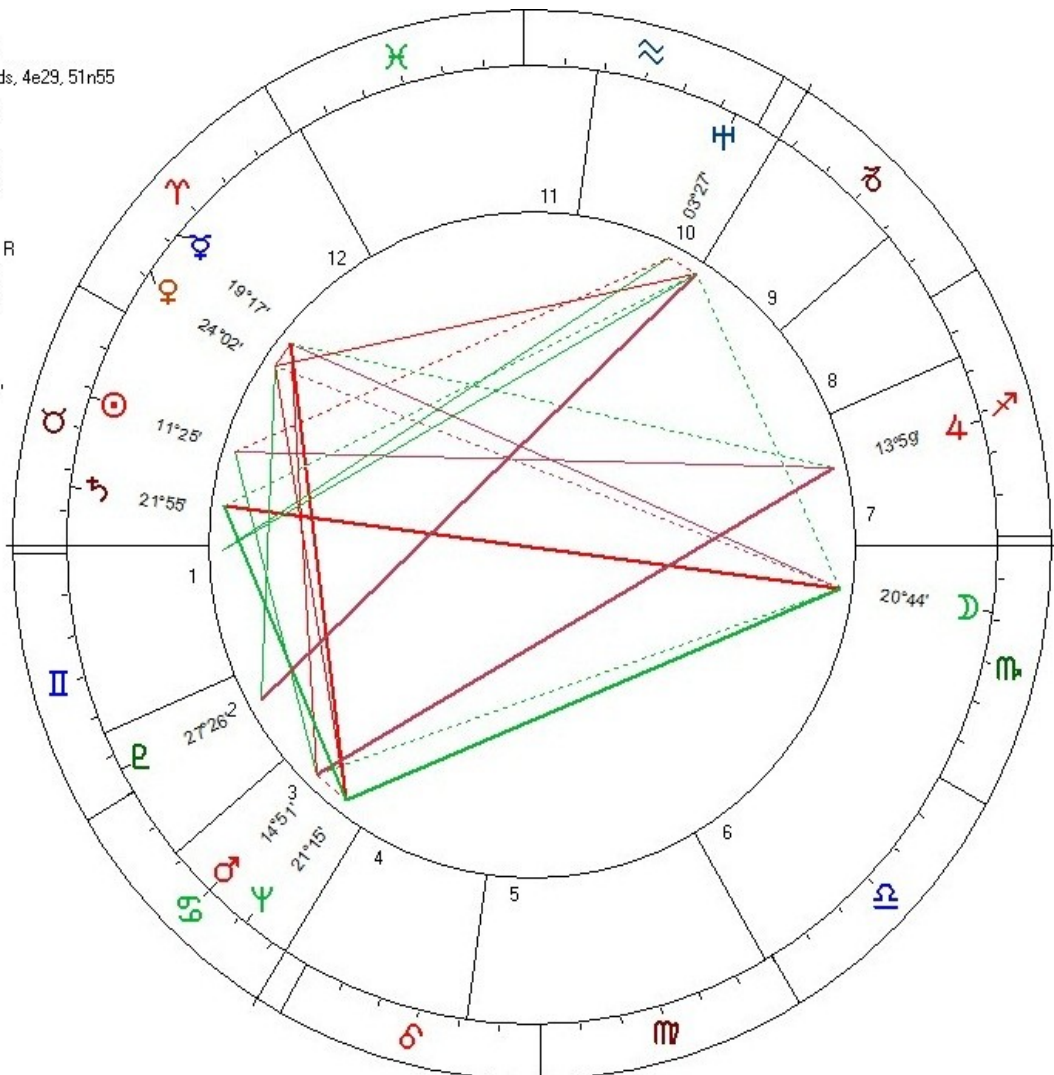
De Ascendant op 29° Taurus zou verklaren, dat MT vaak last had van oogklachten: pal op die Ascendant staat de heldere vaste ster Alcyone (eta Tauri; Pleiaden) op 29°45' Stier. Wim van Dam schrijft in zijn 'Handboek der Vaste Sterren', pagina 85 over Alcyone onder meer: "Maan-Marsinvloed. In conjunctie met de Ascendant, de zon of de maan ongunstig voor de ogen. ..."

Dat lijkt de uitspraak van Jan Gerhard te bevestigen.

Punt 3.

Toonder, Marten
 02-05-1912 05:22:00
 Rotterdam, Netherlands, 4e29, 51n55

☉	11°25'08"	♏	12
☽	20°44'13"	♍	6
☿	19°17'33"	♏	12
♁	24°02'43"	♏	12
♂	14°51'19"	♏	3
♀	13°59'32"	♏	7 R
♃	21°55'39"	♏	12
♄	03°27'40"	♏	10
♅	21°15'48"	♏	3
♆	27°26'32"	♏	2
Placidus St: 19°59'22"			
♏	10 27°46'35"		
♏	11 21°02'57"		
♏	12 29°44'53"		
♏	1 29°57'20"		
♏	2 22°40'43"		
♏	3 09°57'57"		

21° Leo als cusp V volgens de huizenmethode van Placidus krijgt nauwkeurige vierkanten van Maan en Saturnus en duidt volgens JGT vaak op problemen met de eigen kinderen. Hier is weinig over bekend. In zijn drie- (of vier-)delige autobiografie maakt MT er, zover ik me herinner, ergens schijnbaar terloops maar één keer een teleurgestelde opmerking over. Maar Dick Matena, oud-Studiomedewerker en later goede vriend van MT, licht in een artikel in Vrij Nederland, jaargang 69, nr. 36, pagina 28 e.v. een tipje van de sluier op en beweert, dat Marten Toonder er in zijn laatste jaren obsessief van overtuigd was, dat men hem had proberen te vergiftigen. Hierdoor raakten hij en zijn oudste zoon Eiso ernstig vervreemd van elkaar. Wellicht komen we in 2012 meer te weten uit de officiële biografie, waar Wim Hazeu momenteel aan werkt. David Blik kon ter plaatse uit eigen ervaring bevestigen, dat het bepaald niet boterde tussen Onno en zijn vader.

Cusp 5 op 21° Leo in een exact overbruggingsvierkant met Maan in Schorpioen en Saturnus in Stier kan in deze horoscoop ook anders geduid worden. Vatten we het vijfde veld breder op als scheppingsdrang, dan ligt op dit levensterrein de uitlaatklep voor de fantasieën uit de jeugd (Maan), die concrete vorm krijgen (Saturnus).

U hoeft ik niet te waarschuwen, dat zo'n uitspraak alleen toegestaan is, als meerdere gegevens in de horoscoop in die richting wijzen. "Keine Einzelaussage ohne Blick auf das Ganze, so heißt der oberste Grundsatz der Deutung," waarschuwt Thomas Ring.

De bron van de behoefte tot fantaseren wordt bevestigd door Maan in Schorpioen. Thomas Ring schrijft over deze stand: "... wroeten in dingen waarover normaliter niet gesproken wordt; geen blad voor de mond nemen, ontmaskerend; gevoelig voor de kloof die gaapt tussen de schone schijn en 'vrede uit luiheid'... bijzonder gevoelig, prikkelbaar, een zekere mate van wantrouwen tot alle kaarten open en bloot op tafel liggen."

Al deze citaten snijden hout in het geval van Marten Toonder. De dingen, waarover in zijn jeugd niet gesproken werd, betreffen in elk geval de relatie tussen zijn ouders, waarover hij in zijn autobiografie opmerkelijk openhartig is.

Maar laten we terugkeren naar de ingezonden brief van Jan Gerhard.

Punt 4.

Volgens hem is het "interesse voor occultisme enz. waarschijnlijker bij een cusp 8 in Sagittarius dan Capricornus".

Ook op dit punt licht Dick Matena ons in, dat het niet bij afstandelijke belangstelling voor occultisme bleef, maar dat Marten Toonder ook zelf magie beoefend heeft: "Waar hij wel bijzonder in geïnteresseerd was, was magie. Dat heeft hij ook zelf beoefend. Van zijn personages lijkt hij nog het meest op de tovenaars Hocus Pas. Zeker toen hij ouder werd. Hij was ronduit occult." Helaas geeft Matena geen concrete voorbeelden.

Bij "occultisme" denken de meeste astrologen meteen aan Pluto. Maar die krijgt in de geboortehoroscoop van MT toch bijna geen aspecten?

Dan heb ik een verrassing! Een beetje rekenwerk (of een moderne computer) laat zien, dat Pluto op 27.26 Tweelingen een vrijwel exact biquintiel van 144 graden maakt met de Maan op 20.43 Schorpioen, die weer verbonden is via een Quintiel van 72 graden met Uranus op 3.27 Steenbok.

Quintielen en biquintielen zouden, onder voorwaarden, staan voor genialiteit. Jan Kampherbeek wijdde er ooit een artikel aan in Spica en ook Thomas Ring legt dit verband. Maar Jan Kampherbeek nuanceert in Spica jrg 1, nr 2, p 12 e.v. terecht, dat niet iedereen op gelijke wijze zal reageren op het Q en BQ. Iemand die zich van zijn eigen mogelijkheden minder bewust is, zal juist ongecoördineerd reageren op deze aspecten. Hij omschrijft ze als: de motivatie die buiten de persoonlijkheid staat. Vervolgens behandelt hij de horoscopen van Mozart, Da Vinci, Einstein, Steiner en Goethe, die allen opvallende Q en BQ in hun geboortecconstellatie hadden.

Thomas Ring schrijft vrij vertaald: "Een 'quintiele' aanlegstructuur blijkt bij gewone mensen vaak alleen uit meer of minder onschuldige scheefgroei. Spagaatachtige spanningen, 'niet meer' en 'nog niet', worden opgelost in scheppingen, waarbij de regels van het normale overstegen worden met als resultaat weliswaar ongewone, maar op zich toch juist geproportioneerde dingen. De creatieve impuls komt niet voort uit dwarsdrijverige vernieuwingsdrang, veeleer ontdekt men dat een natuurlijk grondpatroon op verrassende wijze samenhangt en werkt men dat nader uit. Maar als er geen geniale vonk bijkomt, blijft het onzichtbaar."

Punt 5.

De geboortetijd volgens de burgerlijke stand is een God-zegene-de-greep. Hier kom ik nog op terug.

Punt 6.

"Ik heb zowel de man als zijn gesternte langdurig gadeslagen."

Ieder jaar maakte Jan Gerhard bij wijze van verjaardagscadeau de progressieve jaar-horoscoop voor zijn broer MT. Aanvankelijk stond Marten er zeer sceptisch tegenover, maar in de loop van zijn leven veranderde die houding. Uit betrouwbare bron weet ik, dat Marten de jaarhoroscoop later altijd binnen handbereik had en regelmatig raadpleegde. Regelmatig liet hij zich er lovend over uit, verrast als hij was, dat die zo goed klopte. In zijn laatste levensjaren consulteerde hij zeker drie verschillende astrologen.

Nog even terug naar de radix. De meest opvallende doorverbindingen zijn:

a) Saturnus - Maan - Neptunus

b) Mercurius/Venus - Neptunus - Maan

Het spanningscomplex Saturnus - Maan - Neptunus wijst op vreemde spanning thuis en de vlucht in een eigen fantasiewereld. In zijn autobiografie deel 1, "Vroeger was de aarde plat", schrijft MT letterlijk: "In die periode heb ik me weer in mezelf teruggetrokken, zoals ik dat sinds mijn prille jeugd gewend was."

Zijn vader was kapitein op de grote vaart. Het huwelijk met de moeder van Marten en Jan Gerhard kun je een verstandshuwelijk noemen. De moeder was (manisch-) depressief door een stukgelopen liefdesgeschiedenis uit haar jeugd en bracht zelfs enige tijd in een psychiatrische kliniek door.

De uitlaatklep voor de spanningen thuis werd Martens vertellerstalent: Mercurius conjunct Venus (mooi vertellen, tekenen en schrijven). Broer Jan Gerhard (Mars in III) was zijn gewillige toehoorder, zoals te lezen valt in de "Uitleiding" van de Literaire reuzenpocket "Een heer moet alles alleen doen".

Mercurius-Venus vierkant Neptunus kan overigens ook duiden op een fantast of aartsleugenaar. Ik heb altijd gedacht dat MT dat had gesublimeerd [doorverbinding Maan-Saturnus]; maar Dick Matena onthult in het artikel in Vrij Nederland: "Hij kon liegen alsof het gedrukt stond, zowel zakelijk als in zijn autobiografie. ..."

MT vlucht dus in verhalen, voor meer duidelijkheid knipt hij er voor broer JGT figuren uit karton bij. Maar deze fantasiewereld hield ook een risico in: tegen het eind basisschool stelt men de diagnose dat hij "zwak begaafd" is en dus naar de ambachtsschool moet. Gelukkig ziet een buurman, de heer Vermeulen wel het talent. Hij geeft MT bijlessen, waarna deze geschikt blijkt voor HBS-A. Tijdens de

roaring twenties is het vooral fuiven en feesten geblazen, MT wordt de trotse voorzitter van de leerlingenvereniging (Zon in XII), huurt roekeloos een grote

danszaal af voor een schoolfeest, wat een; gigantische gok is, die echter goed afloopt en doet ten slotte eindexamen. Bij scheikunde weet hij amper wat H₂O is en verzint hij ten einde raad maar een meeslepend verhaal over water, woestijnen, bedoeïenen en daardoor slaagt hij toch nog.

Hier zien we al de paradox, dat MT enerzijds graag alleen is, zijn eigen gang gaat, maar anderzijds erg gesteld is op lof, aandacht, roem. Hij kon bijvoorbeeld later niet verdragen, dat zijn vertegenwoordiger wel de strip Eric de Noorman van studdiomedewerker Hans Kresse had verkocht aan een krant, maar niet Tom Poes. Op zulke mom enten werd MT kinderachtig jaloers (Maan in Schorpioen).

Transits

Ik zou terugkomen op de gecorrigeerde geboortetijd. Zijn er aanwijzingen, dat Jan Gerhard en Onno gelijk hebben? Jazeker. Wanneer we de transits van planeten over radixposities tijdens cruciale momenten in het leven van MT bekijken, lijkt de geboortetijd van 5.20 of 5.22 uur goed te kloppen.

Bootreis

Zo mag MT na het eindexamen HBS met zijn vader mee op een bootreis naar Argentinië. Het is dan juni 1931. In de miljoenenstad Buenos Aires gaat MT op zwerftocht. Hij koopt een stapel strips en zoekt nog een cadeautje voor zijn buurmeisje en vriendinnetje Phiny Dick, met wie hij altijd samen naar dansles liep. In een duister achterafsteegje ziet hij in de etalage van een soort 'winkel' een Ouroboros. De ongerepte tent blijkt vol dreigende figuren te zitten. Er broeit op dat moment een opstand in het land. Net voordat de zaken een onfortuinlijke wending nemen, trekt een Amerikaan hem een zijkamertje in. Het is Jim Davis, een striptekenaar die samenwerkt met Dante Quintero. MT schrijft hierover: "Ik voelde me vreemd opgewonden, alsof er in mijn geest iets was losgeschoten." Enkele jaren later ontvangt Marten van Jim Davis de beloofde gratis nummers van een tijdschrift met lessen over cartoontekenen.

Op de terugreis komt de onvermijdelijke vraag van vader, hoe Marten zich zijn toekomst voorstelt. Plompverloren antwoordt onze jonge held: "Ik wil striptekenaar worden".

Striptekenaar is op dat moment een totaal onbekend vak in Nederland. Kunstenaarschap staat al niet bekend als een fatsoenlijke broodwinning, laat staan zoiets raars. Hier zien we Saturnus als heer 10 in 12: hij stelt zichzelf geen gemakkelijk opgave. Striptekenaars worden met een fooi afgescheept, omdat krantenuitgevers hun strips goedkoop uit het buitenland kunnen halen, waar ze hun geld al hebben opgebracht. Aldus JGT in Stripschrift.

"Goed", zegt vader, "je moet eerst in dienst, daarna geef ik je precies één jaar om te bewijzen, dat je er van kunt leven."

Na zijn dienstitijd in Kampen, waar hij mensen ontmoet, die zijn belangstellingsfeer voor het leven zullen bepalen, schrijft MT zich in aan de Kunstacademie in Rotterdam, maar die studie houdt hij na 3 maanden voor gezien.

De belangrijkste transit bij deze periode is Saturnus (vader, wet, serieuze kant van het leven; bovendien radix heer 10, carrière en beroep), die precies over het MC loopt en een oppositie maakt met Neptunus in 3 (bootreis).

Huwelijksdatum

Op 31 mei 1935 trouwt MT met zijn buurmeisje Phiny Dick (Afine Kornelie Dik). Het is een sober feest met een stortvloed aan toepasselijke planeetstanden voor die dag:

Uranus t - Uranus r

Neptunus t - Zon r

Jupiter t - Mars r

Saturnus t maakt een sextiel met Zon r, maar de orb is vrij groot, deze Saturnus r staat echter wel pal op Cheiron, voor de liefhebbers van dit gegeven.

Opmerkelijk is ook Venus t, die aspecten maakt met Neptunus, Maan en Saturnus r, precies de kernfiguur van de hele radix!

De zeer talentvolle Phiny Dick had grote invloed op MT persoonlijk, maar zeker ook op zijn werk; haar creatie Miezeliëntje is de voorloper van Tom Poes.

Phiny had al voor de oorlog succes met kinderverhalen over 'Miezeliëntje' en 'Van Pom, Verk en Fop' en 'Suizebol en Bijdepink'. De teksten bij de eerste 23 Tom Poes-verhalen zijn geheel in haar stijl. Later had zij ook succes met beeldverhalen; en bovendien was zij een getalenteerd schilderes.

Start Tom Poes

In mei 1940 raakt Nederland betrokken in Tweede Wereldoorlog.

De langzame Uranus komt transit precies op 11 mei 1940 over radix Saturnus bij MT.

De toevoer van Amerikaanse strips droogt op. De Telegraaf zit verlegen om een dagstrip, maar wil geen ballonstrips, want "dat bevordert de leesbaarheid".

Toeval of niet! Deze unieke combinatie past precies bij verteller-tekenaar Toonder.

Op 16 maart 1941 versijnt het eerste Tom Poes-verhaal. In het derde verhaal duikt Heer Bommel op. Daarna krijgt de strip snel veel succes.

Marten noemt zich een geboren verhalenverteller, maar de teksten voor de eerste zes afleveringen eerste verhaal heeft hij niet zelf geschreven. Dat deed Phiny Dick, die al ervaring had als kinderboekenschrijfster. MT is daarna in haar stijl verder gegaan.

De start van de Tom Poes strip gaat gepaard met opvallend veel relevante transits:

Jupiter t conjunct Zon r

Saturnus t pendelt over Zon r

Uranus t conjunct Saturnus, heer 10

Uranus over Ascendant (juli 1940)

Mars vanuit 9 (buitenland!) sextiel over Maan r

Mars driehoek Saturnus

Mars "activeert" als het ware de kernoppositie Maan-Saturnus, overbrugd door de radix Neptunus, het belangrijkste aspectencomplex zoals we hebben gezien.

Emigratie

Enfin, dankzij het succes komt het in 1942 tot de oprichting de Toonder Studio's, waar strips, tekenfilms en reclamefilms worden gemaakt. Maar de studio's dienen ook als dekmantel voor 1943 de illegale drukkerij D.A.V.I.D. en MT weet meer dan honderd mensen aan de Arbeitseinsatz te onttrekken door hen zogenaamd werk te bieden. Dat lukt dankzij een grote tekenfilmopdracht van de firma Degeto in Berlijn.

In 1944 wordt onder traumatische omstandigheden zoon Onno geboren en neemt de SS de krant De Telegraaf over; Marten stopt dan met de Tom Poes-strip. Hij meldt zich ziek wegens 'overspannenheid'.

Na de Tweede Wereldoorlog groeien de Toonder Studio's ondanks herhaaldelijke financiële zakelijke problemen.

In 1965 krijgt MT schoon genoeg van alle zakelijke beslommeringen (en misschien ook wel van de belastingen in Nederland).

Hij emigreert met Phiny en zoon Eiso naar Greystones in hun geliefde Ierland, en MT wijdt zich alleen nog aan Tom Poes en Olivier B. Bommel.

Is 1965 astrologisch een willekeurig jaar? Kijk mee:

- 1) In maart transiteert Jupiter over de radix Saturnus, heer 10.
- 2) Mars maakt op dat moment een driehoek met de radix-Zon.
- 3) De transit Saturnus maakt een exact sextiel met de Zon radix,
- 4) Uranus exacte driehoek radix-Zon
- 5) Neptunus ten slotte bevindt zich voortdurend in conjunctie met de Maan radix, uiteraard met een toenemende en afnemende orb.

De getoonde transits bevestigen m.i. de geboortetijd van 5.20 uur.

De opmerkingen, die ik in het begin heb gemaakt over taakbrief en gereedschap lijken me door het karakter en de voorvallen in het leven van MT eveneens bevestigd.

Natuurlijk is er nog veel meer te vertellen over deze boeiende pionier en grondlegger van de stripkunst in Nederland. Maar daarvoor verwijs ik graag naar het boek "Heer Bommel en het para-abnormale", dat Synthese eind 2007 heeft gepubliceerd.

Daarin behandel ik onder meer op objectieve wijze de horoscopen van heer Bommel en Tom Poes. De verbanden met de horoscoop van Marten Toonder zijn frappant.